

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СПОРТУ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступниця директора з навчальної роботи
Світлана ПАРХОМЕЦЬ
29 серпня 2015 року

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ ТА СПОРТИВНА МОРФОЛОГІЯ**

1. Основні характеристики	
Назва освітнього компонента	Анатомія людини та спортивна морфологія
Спеціальність	A7 Фізична культура і спорт
Галузь знань	A Освіта
Освітньо-професійна програма	Фізична культура і спорт
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Рік підготовки	1
Семестр	I, II
Форма навчання	денна
Статус освітнього компонента	обов'язковий, що формує загальні компетентності
Обсяг	кредити – 5 загальний обсяг годин – 150 годин аудиторної роботи - 102, з них: лекцій - 50, семінарських та практичних занять - 30, лабораторних занять – 22, годин самостійної роботи - 48, годин консультації – 1,2.
Контрольні заходи	письмове опитування, тестовий контроль, презентація робіт, контроль самостійної роботи студентів, тестування за результатами вивчення змістових модулів, виконання практичних домашніх завдань, екзаменаційний контроль.
Мова викладання	українська
Розміщення освітнього компоненту	http://www.dfks.com.ua
2. Кадрове забезпечення	
Циклова комісія, що забезпечує викладання	циклова комісія професійної та практичної підготовки
Викладач	Світлана ПОЛІТОВА
Електронна пошта (чи персональний сайт) викладача	golovkosvitlanadfsk@gmail.com

3. Мета та предметні результати навчання	
Мета освітнього компонента	створення теоретичного фундаменту освоєння предметів медико-біологічного циклу та дисциплін професійного спрямування для підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту; підготовці здобувачів освіти до науково-обґрунтованого проведення тренувального процесу з урахуванням морфологічних особливостей будови тіла.
Компетентності	ЗК2 Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК3 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій в практичній діяльності. ЗК7 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК9 Здатність визначати роль фізичного виховання і спорту для формування здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я людини. ЗК10 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. СК4 Здатність використовувати знання про будову та функціонування організму людини. СК8 Здатність до оцінки та моніторингу рівня здоров'я людини.
Програмні результати за ОПП	РН6 Застосовувати академічні знання та практичні навички в організації самостійної роботи та саморозвитку. РН13 Застосовувати у професійній діяльності знання анатомо-фізіологічних особливостей організму людини під час планування занять фізичною культурою і спортом. РН20 Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, біохімічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.

Результати навчання за освітнім компонентом	
Знати	<ul style="list-style-type: none"> - будову організму людини, його окремих частин і органів; - закономірності змін у будові організму відповідно до віку, роду занять, фізичних навантажень; - анатомічну номенклатуру; - фізіологічні та функціональні системи людського організму; - участь та стан систем організму людини при фізичних вправах; - основні закономірності вікових змін в будові організму людини; - анатомічні особливості дітей, підлітків, людей літнього віку; - основи спортивної морфології; - структурні зміни, що розвиваються в організмі людини під впливом фізичних навантажень; - взаємозв'язок будови органів з виконуваними функціями.
Вміти	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати організм людини як біологічну систему; - розпізнавати органи та системи органів людини на моделях, муляжах; - пояснювати зв'язок між будовою і функціями органів організму людини; - опрацьовувати наукову літературу з анатомії людини; - користуючись методичними посібниками, підручниками та атласом, а також на основі знань теоретичного матеріалу розрізняти м'язи за їх груповими та функціональними ознаками; - оцінювати пропорції тіла, соматотип, рівень фізичного розвитку, стан склепінь стопи, поставу тіла; - використати отримані знання для вивчення інших предметів медико-біологічного

	циклу; - користуючись методичними посібниками, підручниками та атласом, а також на основі знань теоретичного матеріалу визначати судини великого та малого кіл кровообігу, черепно-мозкові та периферичні нерви.
--	---

Структура освітнього компонента			
№	Тема	Зміст теми	Завдання/ форми контролю
I курс, I семестр			
Модуль 1. Вступ. Вчення про внутрішні.			
1	Тема 1.1. Вступ.	Анатомія як наука. Сучасні уявлення про будову людського організму. Рівні організації організму людини.	Самостійне опрацювання літератури. Індивідуальні та групові завдання Практична робота.
2	Тема 1.2. Анатомічна будова органів травної, сечостатевої, ендокринної систем.	Вступ до спланхнології. Загальний план будови внутрішніх органів. Анатомія травної системи людини. Анатомія сечової системи людини. Анатомія статевих систем людини. Анатомія ендокринного апарата людини.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання. Семінарські заняття. Самостійне опрацювання літератури. Письмові відповіді на окремі питання.
Модуль 2. Будова судинної та імунної систем.			
1	Тема 2.1. Анатомічна будова органів дихальної, судинної та імунної систем.	Анатомія дихальної системи людини. Анатомія серцево-судинної системи людини. Серце, його топографія, будова й фази роботи. Кола кровообігу. Анатомія лімфатичної системи та органи імуногенезу.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання. Семінарське заняття. Лабораторна робота. Самостійне опрацювання літератури.
Модуль 3. Вчення про нервову систему та органи чуття.			
1	Тема 3.1. Анатомія нервової системи.	Нервова система. Будова й функціональне значення нервової системи. Спинний мозок. Головний мозок. Периферична нервова система. Автономна нервова система.	Тести, презентації, лабораторні роботи. Семінарське заняття. Самостійне опрацювання літератури. Письмові відповіді на окремі питання.
2	Тема 3.2. Анатомічна характеристика аналізаторів.	Загальна естезіологія. Органи зору, нюху, смаку. Органи слуху та вестибулярний апарат. Будова шкіри.	Тести, презентації. Семінарське заняття. Самостійне опрацювання літератури. Письмові відповіді на окремі питання.
I курс, II семестр			
Модуль 4. Опорно-руховий апарат людини.			
1	Тема 4.1. Загальна анатомія кісток і їх з'єднань.	Міжнародна анатомічна номенклатура. Анатомічні осі та площини. Поняття про опорно-руховий апарат. Анатомія кісток і їхніх з'єднань. Анатомія осьового скелета: кістки черепа, тулуба та їх з'єднання. Осьовий	Тести, презентації, лабораторні роботи. Семінарське заняття. Самостійне опрацювання літератури. Письмові відповіді на окремі питання.

		скелет та грудна клітка, їх будова, функції, з'єднання. Скелет голови – череп: його відділи, з'єднання кісток. Склепіння і основа черепа. Анатомія додаткового скелета: скелет верхніх кінцівок. З'єднання кісток кінцівок. Скелет верхніх кінцівок. Анатомія додаткового скелета: скелет нижніх кінцівок. З'єднання кісток кінцівок. Скелет нижніх кінцівок.	
2	Тема 4.2. М'язова система.	Міологія. Будова, класифікація та робота м'язів. М'язи голови, шиї та тулуба. М'язи верхньої та нижньої кінцівок. М'язи плечового поясу та вільної верхньої кінцівки. М'язи тазового поясу та вільної нижньої кінцівки.	Тести, презентації. Лабораторні роботи. Семінарське заняття. Самостійне опрацювання літератури. Письмові відповіді на окремі питання.
Модуль 5. Основи спортивної морфології.			
1	Тема 5.1. Вступ в спортивну морфологію.	Предмет, завдання і значення спортивної морфології. Методи дослідження. Антропометрія.	Тести, презентації. Практична робота. Самостійне опрацювання літератури. Письмові відповіді на окремі питання.
2	Тема 5.2. Фізичний розвиток людини і методи його оцінювання.	Фізичний розвиток, його показники і фактори, які його вивчають. Методи оцінювання фізичного розвитку. Склад тіла. Рухомість у суглобах, фактори, що їх визначають і особливості у спортсменів різних спеціалізацій. Конституція людини та фактори, що її визначають. Пропорції тіла. Роль конституції та пропорцій тіла у спортивному відборі. Сила м'язів та її вимірювання. Склепіння стопи, їх форма та методи оцінювання. Постава тіла.	Тести, презентації, лабораторні роботи. Практичні роботи. Самостійне опрацювання літератури. Семінарське заняття. Письмові відповіді на окремі питання.
3	Тема 5.3. Адаптація систем організму до фізичних навантажень.	Основні поняття про адаптацію організму до фізичних навантажень. Адаптація м'язової системи до фізичних навантажень. Адаптація кісткової системи до фізичних навантажень. Адаптаційні зміни в серці та кровеносних судинах під впливом фізичних	Самостійне опрацювання літератури. Індивідуальні та групові завдання.

		навантажень. Адаптаційні зміни у будові нервової системи та внутрішніх органів під впливом фізичних навантажень.	
	Підсумкове тестування	Екзамен	Тести. Відповіді на окремі питання.

Дидактичні методи	На лекційних заняттях	бесіда, дискусія, створення ситуацій пізнавальної новизни, створення ситуації зацікавленості, переконання у значущості навчання.
	На практичних заняттях	самостійна робота з книгою, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача, вправи з виконанням вимог, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, практичні роботи, іспит, модульні та лабораторні роботи.
Література основна		<ol style="list-style-type: none"> 1. Гриньків М.Я. Анатомія людини: навч. посіб. для лабораторних занять / М.Я. Гриньків, Ф.В. Музика, С.М. Маєвська, Т.М. Куцериб. – Львів: ЛДУФК, 2015. 2. Гриньків М.Я. Спортивна морфологія (з основами вікової морфології): навч. посіб./ Гриньків М.Я., Вовканич Л.С., Музика Ф.В.– Львів, 2015. 3. Гриньків М.Я. Спортивна морфологія (з основами вікової морфології): навч. посіб. / М.Я. Гриньків, Г.Г. Баранецький – Львів: Укр. технології, 2006. 4. Музика Ф.В. Анатомія людини: навч. посіб. / Ф.В. Музика, М.Я. Гриньків., Т.М. Куцериб – Львів: ЛДУФК, 2014. 5. Спортивна морфологія: навч. посіб. / авт. кол. Музика Ф.В., Вовканич Л.С., Гриньків М.Я., Маєвська С.М., Куцериб Т.М.: за ред. Музики Ф.В. – Львів: ЛДУФК, 2015. 6. Спортивна морфологія: навч. посіб. / за ред. Музики Ф.В. – Львів: ЛДУФК, 2011. 7. Анатомія людини: підручник у 3 томах / А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін, А.І. Парахін, О.І. Ковальчук. Вид. 6-те, доопрацьоване. Вінниця: Нова книга, 2019. 8. Анатомія людини. В.Г.Черкасов, С.Ю.Кравчук. – Вінниця: Нова книга, 2015. (навчально-методичний посібник). 9. Черкасов В.Г., Хмара Т.В., Макар Б.Г., Проняев Д.В. Анатомія людини. Чернівці: Мед. Університет, 2012. (підручник). 10. Самусев Р.П. Атлас з анатомії людини. Тернопіль: «Навчальна книга «Богдан», 2017. 11. Анатомія людини: курс лекцій: навчальний посібник / Ю.П. Костиленко, О.К. Прилуцький, В.Г. Гринь, І.І. Старченко.- Полтава: Гонтар О.В., 2015. 12. Сидоренко П.І. Анатомія та фізіологія людини: підручник. – К.: Медицина, 2015.
Література додаткова		<ol style="list-style-type: none"> 1. Бріжката А.І. Анатомія людини. Зошит для лабораторних робіт. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2011. 2. Костиленко Ю.П. Практикум з анатомії людини. – К.: Вид-во Медицина, 2015. 3. Григорєва О.А., Світлицький А.О. Конспект лекцій з дисципліни «Анатомія людини», 2020. 4. Шварц Л.О. Абрамчук О.М. Лабораторні роботи з курсу «Анатомія людини», 2012. 5. Чижик В.В., Запорожець О.П. Спортивна морфологія: навчальний посібник для студентів. – Луцьк: ПВД Твердиння. 2009. 6. Гриньків М.Я., Музика Ф.В., Маєвська С.М., Куцериб Т.М. Навчальний посібник для лабораторних занять з курсу «Анатомія людини». – Львів,

	<p>ЛДУФК, 2012.</p> <p>7. Навчальний посібник для лабораторних занять з курсу «Анатомія людини» / Гриньків М.Я., Музика Ф.В., Масвська С.М., Куцериб Т. М. – Вид. 2-ге, допов. – Львів: ЛДУФК, 2013.</p> <p>8. Неведомська Є.О. Нормальна анатомія людини: навч. посіб. для практичних і самостійних робіт для студ. вищ. навч. закл. / Євгенія Олексіївна Неведомська. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2019.</p>
--	---

Вид діяльності здобувача освіти	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5		Загальна кількість балів
	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	
Робота на семінарському занятті	2	2	3	2	2	2			2	2	18
Робота на практичному занятті	1	2					4	2			10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)			3	2	7	2	2	2			24
Виконання завдань для самостійної роботи	3	1	3	1	2	1	2	1	1	2	12
Виконання МКР	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	20
Екзамен											16
Разом											100

4. Політика освітнього компонента

Правила взаємодії	<p>Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.</p> <p>Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.</p> <p>Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.</p> <p>Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Недопустимість пропусків та запізнь на заняття, порушення термінів захисту індивідуальних завдань та відпрацювання пропущених занять (заборгованості).</p> <p>У разі наявності плагіату в будь – яких видах робіт здобувача освіти, він не отримує оцінку і повинен виконати повторно завдання, які передбачені програмою дисципліни.</p>
Додаткова інформація	<p>Під час дистанційного навчання, якщо завдання виконано пізніше встановленого терміну, то воно перевіряється після закінчення навчального семестру.</p>

Силабус:

складено Світланою ПОЛІТОВОЮ – спеціалістом вищої кваліфікаційної категорії

Обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки

Протокол від «17» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії [підпис] Людмила КОПИЛЕНКО
«17» серпня 2022 року

Затверджено на засіданні методичної ради коледжу

Протокол від «17» серпня 2022 року № 1

Голова методичної ради [підпис] Олена КУДЗІЄВА
«17» серпня 2022 року